

Nadal: pobresa i fraternitat

Dg, 27/12/2009 per Josep Roca

[Des de l'Amazònia occidental](#)

Les celebracions litúrgiques del Nadal, tant de la nit com del dia, a la nostra Missió, s'han caracteritzat per la poca participació. Força menys que un diumenge normal. No és un fenòmen nou d'aquest any, i segurament hi influeixen diverses causes.

Quan arriba el Nadal, arriben també les vacances d'estiu. Per a algunes persones, un període curt de vuit o deu dies de festa. Totes les famílies que hi ha a la nostra regió tenen les seves arrels a d'altres bandes del Brasil, i molts aprofiten aquests dies per anar a visitar els seus familiars, a qui de vegades fa anys que no veuen. Moltes vegades han estat estalviant durant anys per tal de poder fer aquest viatge i reveure pares, germans... Les condicions econòmiques han millorat una mica, i ja hi ha moltes famílies que es podem permetre aquest "luxe". És veritat que també passa el contrari, és a dir, grups familiars que arriben de fora a visitar els parents o coneguts que han emigrat cap aquesta regió amazònica. I com que el sentit d'acolliment és tan gran i tan viu, resulta que el qui rep la visita no pot deixar el visitant ni per participar de la celebració litúrgica del Nadal.

Des del començament d'Advent, un bon nombre de cristians més participants han estat preparant la celebració del Nadal a través dels anomenats "grups de reflexió", que se solen reunir a les cases un vespre per setmana. O bé, com en el cas del Nadal, nou vespres seguits, fent la novena preparatòria. L'esquema de funcionament d'aquests grups és senzill: es comparteix la Paraula de Déu, d'acord amb el tema del temps, es fa una estona de pregària familiar i el grup també es preocupa de la relació amb els seus veïns, especialment quan hi ha alguna necessitat. L'esforç que es posa en la bona marxa del grup és notable, i en el cas del Nadal es fa una cloenda solemne de la novena en alguna casa o bé en la capella o església, seguida d'una petita festa familiar. Resulta que, per a moltes persones, aquesta és la gran celebració nadalenca: han fet la novena, han fet la cloenda, s'han repartit en un ambient molt fratern el que cadascú havia preparat i havia dut de casa...i ja no cal la celebració litúrgica de la nit o del dia de Nadal... Als vinguts de fora ens costa una mica d'entendre aquesta manera de fer. Personalment sospito que és fruit de la tradició brasilera d'Església popular, és a dir, d'una Església que ha anat vivint sense la presència de ministres ordenats i que el poble ha anat organitzant d'acord amb les seves possibilitats i sensibilitat: no la podem pas menystenir, sinó que l'hem de valorar en tot el que té d'extraordinari pel fet de saber mantenir i transmetre la fe.

Hi ha encara un altre fet que pot explicar la poca participació a la litúrgia nadalenca. Al Brasil són poques les festes religioses que se celebren entre setmana. I possiblement això fa que el poble s'hagi anat acostumant a pensar que el dia d'anar a Missa és el diumenge i prou. I Déu n'hi do quan un poble aprèn a valorar el diumenge com a "dia del Senyor" i de participació en la celebració comunitària.

A l'església parroquial hem tingut la Missa de la nit de Nadal, amb una participació molt discreta pel que fa a la quantitat, però molt viva i fervorosa. Com a detall típic, ningú havia dit res ni parlat amb ningú, però a l'hora de la veneració del nen Jesús hi va haver una mare amb el fill de pocs mesos adormit als braços

que va venir fins al davant de l'altar perquè tota la comunitat besés el seu fill. La imatge el nen Jesús de guix es va quedar al pessebre i tothom va venerar la "imatge" viva.

El matí del Nadal una comunitat rural em va convidar. Ells havien celebrat el culte la nit abans, també amb poqueta gent, i es van reunir un grupet de famílies per passar junts el Nadal. Aprofitant una treva de la temporada de pluges, vàrem celebrar l'Eucaristia a l'ombra d'un gran arbre. Havien preparat els cants i, després de l'homila, es va compartir amb molta profunditat la Paraula de Déu i el sentit del Nadal. Vàrem dinar plegats: a l'arròs i fesols de cada dia s'hi havia afegit la carn rostida o "churrasco", i va aparèixer una ampolla de vi. L'esperit de fraternitat i de compartir es palpava a l'ambient.